

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 1. 04. 2015 r.

III.7044.26.2015.TO

**Pan
Jacek CICHOCKI**

**Szef
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów**

szanowny Panie Ministrze

Pismem z dnia 7 września 2010 r. (RPO-651501-IX/10/TO) Rzecznik Praw Obywatelskich zwróciła się do ówczesnego Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie obligatoryjnego zawieszania w czynnościach służbowych funkcjonariuszy Policji, w przypadku wniesienia przez pokrzywdzonego subsydiarnego aktu oskarżenia. Wprowadzenie instytucji oskarżyciela posiłkowego, subsydiarnego do polskiego procesu karnego spowodowało w kontekście art. 39 ust. 1 ustawy o Policji sytuację, w której przełożony właściwy w sprawach osobowych zobligowany został do zawieszenia w czynnościach służbowych policjanta w przypadku skutecznego wniesienia przez pokrzywdzonego subsydiarnego aktu oskarżenia. Przedmiotowy przepis mógł w praktyce zostać niewłaściwie wykorzystany przez niektórych „pokrzywdzonych” – w celu odsunięcia niewygodnych policjantów od służby. Zawieszenie w czynnościach służbowych jest bowiem instytucją służącą szybkiemu odsunięciu policjanta od bieżącego wypełniania zadań organów Policji. Dodatkowo niesie ono dla funkcjonariusza dolegliwość finansową. Stosownie do treści art. 124 ust. 1 cyt. ustawy policjantowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50 % ostatnio należnego uposażenia. Dlatego też Rzecznik postulował wówczas o rozważenie możliwości fakultatywnego zawieszania w czynnościach służbowych policjanta – jak ma to miejsce w sytuacji określonej w art. 39 ust. 2 ustawy o Policji. Z dniem 9 października 2014 weszła w życie zmiana przepisu art. 39 ustawy o Policji, polegająca na dodaniu do jego treści ust. 2a, który umożliwia (nie obowiązuje) zawieszenie w czynnościach policjanta, przeciwko któremu wniesiono subsydiarny akt oskarżenia.

Status funkcjonariusza Policji podlega aktualnie lepszej ochronie prawnej. Jednak w obrocie prawnym w dalszym ciągu funkcjonują odpowiednie przepisy pragmatyk służbowych funkcjonariuszy służb mundurowych, podporządkowanych innym resortom. Przykładowo wskazać należy na treść art. 62 ust. 1 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (CBA), który jest niemal tożsamy w treści z art. 39 ust. 1 ustawy o Policji. Z punktu widzenia zadań Centralnego

Biura Antykorupcyjnego zagrożenie dla jego funkcjonariuszy wydaje się przynajmniej równie wysokie, co wobec funkcjonariuszy Policji. Jednak niniejsza nowelizacja swoim zakresem podmiotowym nie objęła funkcjonariuszy CBA.

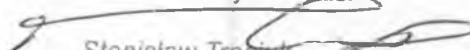
Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę na sytuację, która miała miejsce w 2009 roku, kiedy Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 23 listopada 2009 r. (P 61/08) stwierdził, że § 57 pkt 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lipca 1991r. w sprawie właściwości i trybu postępowania komisji lekarskich podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 79, poz. 349, z 1992 r. Nr 83, poz. 425 oraz z 1995 r. Nr 146, poz. 712) w zakresie, w jakim powoduje uznanie policjanta za całkowicie niezdolnego do pełnienia służby z powodu nosicielstwa wirusa HIV bez względu na stan zdrowia, jest niezgodny z art. 60 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepisy dotyczące funkcjonariuszy innych służb mundurowych przez ponad 4 lata nie uległy zmianie. Dopiero wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2013 r. (U 5/13) wyeliminował identyczne przepisy tego samego rozporządzenia (znajdujące się w innym załączniku) wobec strażaków.

Pragnę zauważyć, że regulacje dotyczące statusu pracowniczego (stosunku służbowego) poszczególnych służb mundurowych są podobne, a w niektórych przypadkach wręcz tożsame. Jak wskazują przytoczone przykłady konieczność zmiany przepisów jednej pragmatyki służbowej nie przekłada się na zmianę innej (równie dolegliwej) regulacji. Prowadzi to do nierównego traktowania poszczególnych grup zawodowych (naturalnie, jeżeli różnicowanie to nie wynika ze specyfiki danej służby). W przypadku incydentalnej konieczności nowelizacji przepisów poszczególnych ustaw należałoby zatem rozważyć możliwość przeglądu pokrewnych regulacji. Z jednej strony pozwoliłoby to ograniczyć ilość podejmowanych inicjatyw ustawodawczych. Z drugiej strony, co z punktu widzenia Rzecznika wydaje się szczególnie istotne, prawa i wolności obywatelskie osób znajdujących się w sytuacji podobnej byłyby lepiej chronione.

W świetle powyższego na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2014 r. poz. 1648) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości usprawnienia rządowego procesu legislacyjnego w ww. zakresie, a także podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany regulacji nakazujących obligatoryjne zawieszenie w czynnościach służbowych funkcjonariuszy pozostałych służb mundurowych, w przypadku wniesienia przez pokrzywdzonego subsydiarnego aktu oskarżenia.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich